

Výroční zpráva 2018

Pár slov úvodem

Když se ohlédnu zpět, v průběhu loňského roku jsme zažili řadu zajímavých výzev a s našimi příznivci jsme dosáhli skvělých výsledků. Pevně věřím, že jsme po uplynulém roce silnější, odolnější a otevřenější. Vybrat ze všech loňských aktivit Arniky jen ty nejvýznamnější je nadlidský úkol. Přesto si dovoluji upozornit na ty, které do života naší nevládní organizace v roce 2018 zasáhly nejvíce.

Společně s předními specialisty na územní plánování jsme analyzovali nedostatky nově vznikajícího Metropolitního plánu Prahy, které je potřeba opravit. Vyvolali jsme tím bouřlivou diskuzi, jak správně plánovat město. Ale také se na nás strhla velmi tvrdá vlna kritiky za nesouhlasný názor, kterou jsme naštěstí ustáli.

V malebné přírodě Poodří jsme nastartovali pětiletý projekt podpořený Evropskou komisí, jehož cílem je postupná obnova krajiny. Vysadíme více než tisícovku stromů, o které budeme dál pečovat. Jsme přesvědčeni, že sázení stromů bude mít nejen ohromný význam pro místní lidi, živočichy, ale pomůže také v boji proti probíhající klimatické změně.

Otestovali jsme několik set výrobků z recyklovaného elektrošrotu zakoupených na evropském trhu a objevili vysoké množství toxických látek, které ve spotřebním zboží nemají co dělat. S nevládními organizacemi, spotřebitelskými organizacemi a vědeckými institucemi jsme upozornili veřejnost a podnikli další kroky, abychom další kontaminaci zabránili.

Neměl bych opomenout naši práci v zahraničí, kde se zahraničními partnery pomáháme prosazovat a hájit právo místních komunit rozhodovat o životním prostředí. Podporujeme ochranu posledních nespoutaných řek v Bosně a Hercegovině proti přehnané výstavbě přehrad a přispíváme k boji proti toxickému zamoření v Bělorusku a Thajsku, řešíme katastrofální znečištění ovzduší na Ukrajině.

V této zprávě se dozvíte o spoustě dalších dílčích úspěchů, kterých jsme společně dosáhli. Chtěl bych touto cestou vám všem – kolegům z partnerských organizací, dárcům, dobrovolníkům a příznivcům – poděkovat za vaši neutuchající podporu. Bez vás bychom to nedokázali.

Martin Skalský

Předseda Arniky v roce 2018

Arnika v číslech

Téměř **10 000** hlasů a rekordních **92** nominací v Aleji roku

5700 lidí zjistilo, kdo je největšími znečišťovateli v České republice z žebříčků podle Integrovaného registru znečišťování

Bezmála **750** Pražanů vybíralo z **62** nejlepších opatření, která pomáhají ochladit hlavní město

115 stromů na Tábořsku získalo bílé reflexní pruhy

Prostřednictvím naší poradny jsme pomohli **243** lidem

V Poodří v příštích **5** letech vysadíme **1500** stromů

40 sazečů aleje o **31** javorech a pamětní lípě na Bohumínsku

Přes **4400** lidí řeklo podpisem STOP spalovně Mělník

Více než **1600** lidí žádá Živé Labe bez přehrad

430 výrobků z recyklovaného plastu podrobena testu na obsah toxických látek

40 dobrovolníků opečovávalo bílou stráň pod Lipskou horou

4000 lidí se naučilo zlepšovat vymahatelnost práva

ČEHO JSME LONI DOSÁHLI

Zachraňme stromy

SLAVNOST ALEJ ROKU

Během květnové slavnosti v Dřevčicích jsme předali ceny vítězům sedmého ročníku ankety Alej roku. U mladinkého **stromořadí Staré Husí cesty** jsme s místními trampy, kteří stromy vysázeli, umístili pamětní ceduli připomínající vítězství za rok 2017. Hudebním vystoupením nás potěšily patronky Sestry Havelkovy

s paní herečkou Zdenkou Procházkovou. Vítěz Jaromír Pegi Henzl přestřižením slavnostní pásky nakonec otevřel nový ročník celonárodní soutěže o nejoblíbenější alej a stromořadí v České republice.

OSMÝ ROČNÍK ANKETY

V osmém ročníku soutěžilo rekordních **92 alejí a stromořadí** ze všech krajů České republiky, kterým svůj hlas poslalo více než **9 tisíc lidí**. Je vidět, že lidé mají o aleje a naši krajinu čím dál větší zájem. A vítězstvím opět překvapila mladičká alej. Prvenství získala dubová **Alej přátelství** na jezeře Medard u Sokolova, kterou sto místních rodin vysadilo teprve loni ke stému výročí založení Československé republiky.

ZA BEZPEČNĚJŠÍ ALEJ V ČENKOVĚ

Aleje podél cest k české krajině neodmyslitelně patří. Statistiky mnohokrát vyvrátily, že stromy u silnic způsobují dopravní nehody, přesto je to stále nejčastější argument pro jejich kácení. Pomáháme zvyšovat bezpečnost provozu natíráním kmenů bílými reflexními pruhy. Tentokrát jsme ošetřili **115 javorů podél silnice z Čenkova do Dobřejic** na Táborsku. To se nám povedlo jen díky podpoře tří stovek dárců, kteří přispěli do sbírky Plechovka pro alej více než 130 tisíci korunami.

SLAVÍME VZNIK ČESKOSLOVENSKA

Na oslavu stého výročí vzniku Československé republiky jsme u Kopytova **se čtyřmi desítkami hasičů** a místními obyvateli vysadili **31 javorů a pamětní lípu**. K vysazení nové aleje jsme pomohli už po páté, ovšem hlavní zásluhu na tom mají dvě stovky dárců z celé republiky, z jejichž příspěvků jsme mohli nakoupit potřebné vybavení i sazenice.

UNIKÁTNÍ ALEJ V RADKOVĚ POROSTE DÁL

Dlouhá léta trvala jednání o zachování unikátní historické aleje v Radkově v Moravskoslezském kraji. Za našeho přispění byla zachráněna a čeká ji postupná obnova. Krajští radní zde **vysadili 18 lip** na počest stého výročí vzniku Československa. Nádherná alej zdobí starou kočárovou cestu od radkovského kostela k zámku v Dubové skoro dvě stě let. Jsme moc rádi, že se z této krásky budou radovat i budoucí generace.

NA KOLECH ZA ZÁCHRANU ALEJÍ

Po druhé jsme uspořádali **Tour de Aleje**. Na startu se sešli rodiny s dětmi, sportovci a milovníci přírody, aby si během prázdninové cyklojízdy mohli vychutnat půvabná stromořadí i méně známá zákoutí Vysočiny. Cyklisté startovním přispěli na aktivity Arniky zaměřené na ochranu alejí.

Poodří žije

SÁZÍME MLADÉ STROMKY

Krajinu Poodří tvoří pestrá mozaika vodních toků, lužních lesů, luk, rybníků, tůní a močálů. Také proto patří mezi nejcennější zákoutí celé Evropy. O vzácnou přírodu pečujeme s Českým svazem ochránců přírody Studénka, Ostravskou univerzitou a polskou Fundacją Ekorozwoju.

V průběhu pěti let vysadíme **1500 mladých stromků**. Kromě topolů, dubů a vrb přibudou staré odrůdy hrušní, ze kterých jednou místní pěstitelé budou vyrábět sušené hrušky, povidla i chutnou hruškovici. **V Jeseníku nad Odrou** jsme vysadili **první padesátku hrušní** se žáky základní školy.

O STROMY PEČUJEME TRADIČNÍM ZPŮSOBEM

Letité i nově vysázené stromy ošetřujeme s místními zemědělci šetrným způsobem

jako za časů našich předků. **V Bernarticích jsme ořezali hlavaté vrby** a prodloužili tak jejich život. Jejich přerostlé větve padaly k zemi a hrozilo, že se kmeny rozlámou.

VYTVÁŘÍME DOMOV PRO BROUKA PÁCHNÍKA

Šetrnou péčí zajistíme, že se stromy dožijí vysokého věku. Časem se v nich vytvoří dutiny tolik potřebné pro chráněného **brouka páchníka hnědého**. Z naší práce bude mít užitek řada dalších vzácných živočichů, jako jsou **ryba piskoř pruhovaný, žába kuňka ohnivá, doupní ptáci a netopýři**. Krajina bude v budoucnu pestřejší nejen díky novým stromům. Vráti se i původní obyvatelé Poodří, kteří téměř z krajiny vymizeli.

Praha – město pro život

DOHLÍŽÍME NA BUDOUCNOST PRAHY

Bedlivě jsme sledovali přípravu **Metropolitního plánu**, nejdůležitějšího dokumentu, který ovlivní podobu hlavního města na několik desítek let. Sestavili jsme nezávislý expertní tým, zpracovali vlastní připomínky a upozornili pražskou veřejnost na chyby, které mohou zapříčinit zástavbu parků, nedostatek škol, školek a další veřejné vybavenosti, přílišné zahušťování zástavby nebo výstavbu příliš vysokých budov na nevhodných místech, které zastíní domy v okolí. O problémech intenzivně komunikujeme s politiky.

VOLEBNÍ KALKULAČKA POMOHLA NEROZHODNUTÝM

Před pražskými komunálními volbami jsme analyzovali programy všech politických stran. Zjistili jsme, jaké sliby se objevují v programech nejčastěji a komentovali nabízená řešení. S občanským sdružením KohoVolit.eu, spolkem Auto*Mat a Platformou pro sociální bydlení jsme před pražskými komunálními volbami pomohli vytvořit **volební kalkulačku**. Nerozhodnutí voliči mohli snadno zjistit s jakou stranou se jejich názory nejvíce shodují v oblastech, které Pražany trápí. Následně jsme podrobně komentovali i **programové prohlášení** nové pražské koalice.

JAKÉ MÍSTO NEJLÉPE OCHLADÍ PRAHU?

Během léta jsme hledali nejlepší způsob, který ochrání obyvatele Prahy před extrémním vedrem a suchem. V anketě vybíralo **747 Pražanů** a tříčlenná odborná porota ze **62 řešení**. Nejvyšší počet hlasů i pozornost odborné poroty si mezi parky, zelenými střechami, fasádami, pitky a kašnami získal obnovený tok Rokytky v Hloubětíně. Oblíbenou klimatizací jsou pro Pražany také park ve Stromovce a Kinského zahrada.

CO CHYBÍ SENIORŮM V HLAVNÍM MĚSTĚ?

Oslovili jsme několik desítek aktivních seniorů z pražských občanských a seniorských organizací a účastníky našeho semináře, aby nám prozradili, jak se jim v Praze žije. Nejvíce je trápí nedostatek **finančně dostupného, bezbariérového bydlení** a domovů pro seniory. Nejvíce si naopak chválí fungování **veřejné dopravy**.

RADÍME ZASTUPITELŮM A VEŘEJNOSTI, JAK ROZVÍJET MĚSTA

Zastupitelům českých měst jsme poskytovali poradenství v oblasti **urbanistického rozvoje a územního plánování**. Úspěšně jsme pomohli vybudovat síť pro výměnu informací, rad a podpory územního plánování, kterou jsme dále rozšiřovali během osobních setkání na seminářích. Podobným způsobem vzděláváme a síťujeme aktivní veřejnost.

Budoucnost bez jedů

SPOLANA OPĚT NA ŠPICI

Počtrnácté jsme sestavili žebříčky největších českých znečišťovatelů. V roce 2017 průmyslové provozy předaly v odpadech mnohem více toxických látek než kdy dříve. Šlo hlavně o rtuť, hexachlorbenzen a dioxiny. Potěšující zprávou byl meziroční pokles emisí skleníkových plynů a látek poškozující hormonální systém člověka. Žebříčkům už **po čtvrté vévodila Spolana** kvůli emisím rakovinotvorných a mutagenních látek. Aktuální informace o znečištění v okolí svého bydliště si pak lidé mohli ověřit na našem webu www.znecistovatele.cz.

V ROKYTCE PLAVOU TOXICKÉ RYBY

Malé pražské toky jsou mezi rybáři velmi oblíbenými revíry. I my jsme si zahráli na rybáře a vzorky odchycených ryb jsme podrobili analýze. V rybách z Rokytky na soutoku s Vltavou testy naneštěstí prokázaly téměř **dvojnásobné množství polychlorovaných bifenylnů**, než připouští limity pro ryby jako potravinu. Dříve se používaly do barev anebo jako transformátorové oleje. Na karcinogeny ze staré průmyslové zátěže jsme upozornili pražský magistrát a doporučili provést podrobnější průzkum.

Nespaluj, recykluj!

ODPADOVÍ OSKAŘI POČTVRTÉ

Ocenili jsme obce s nejnižší produkcí směsného komunálního odpadu. Mezi naprosté mistry patřily například **Lány, Štítná nad Vláří-Popov nebo Kdyně**. Našly se i další obce, kde lidé

skvěle třídí a nevytváří zbytečný odpad navíc, který by jinak skončil na skládce nebo ve spalovně. **Jihlava, Nezvěstice a Mikulčice** jdou příkladem a inspirují ostatní. Zástupce obcí jsme proto pozvali na odbornou konferenci, která se konala **na půdě Senátu**, kde představili příklady dobré praxe.

MĚLNICKÁ VEJCE ZATÍM BEZ DIOXINŮ

Spalovny jsou nejhorším možným způsobem nakládání s odpady, protože likvidují cenné

suroviny. Přesto u nás vznikají jako houby po dešti. S místními lidmi jsme upozornili na dopady největšího plánovaného zařízení, které má vyrůst v areálu mělnické elektrárny, a pomohli jsme spustit petici "**STOP spalovně Mělník**" požadující zastavení jeho příprav. Petici se **4400 podpisů** a velikonoční výslužkou „zatím bez dioxinů“ jsme následně předali premiérovi Andreji Babišovi. Přispěli jsme k zamítavému výsledku referenda v Horních Počaplech, ve kterém místní dali přednost vyšší recyklaci odpadů, kompostování a předcházení vzniku odpadu namísto spalování.

Recykluj bez jedů

TESTUJEME ZBOŽÍ NA EVROPSKÉM TRHU

Chceme zdravý domov pro naše děti, nezávadné výrobky, recyklaci bez toxických látek a čisté prostředí u nás i za hranicemi. Otestovali jsme produkty z plastů z recyklovaného elektrošrotu zakoupené v zemích Evropy. Ze **430 vzorků** neprošlo **109 kontaminovaných výrobků**, z nichž 13 bylo zakoupeno na českém trhu. Bromované zpomalovače hoření poškozující nervový a hormonální systém jsme našli v hračkách pro

děti, kadeřnických pomůckách, kuchyňském náčiní nebo kancelářských potřebách. Vůbec poprvé jsme nechali prověřit hračky a spony do vlasů na obsah dalších velmi toxických látek. Vědci ve všech vzorcích potvrdili extrémně toxické bromované dioxiny, látky důvěrně známé z popílku ze spaloven a dalšího průmyslového odpadu.

JEDY Z ELEKTROODPADU V NAŠICH DOMOVECH

Nechali jsme zanalyzovat prach z patnácti budov, abychom zjistili, jak zpomalovače hoření znečišťují prostředí uvnitř budov. Těmto jedům jsme vystaveni **permanentně** a nevyhneme se jim v **kancelářích, na úřadech, ani v domácnostech**. Zákodníci a výrobci by se měli společně zamyslet, kde mají tato protipožární opatření skutečně smysl a kde se bez nich obejdeme.

JDEME PO STOPÁCH ELEKTROODPADU

Každým rokem na celém světě vyprodukujeme 322 milionů tun plastového odpadu včetně zakázaných jedů a ten často putuje do rozvojových zemí, které pro zpracování toxických plastů nemají odpovídající technologii. Špatná legislativa umožňuje jedovatý odpad znovu recyklovat, a tak se k nám jedy vracejí v recyklovaných výrobcích jako bumerang. Jedním z míst, kde toxické plasty končí, je **obří šrotoviště v Agbogbloshie** v Ghaně. Končí zde nejen místní šrot, ale také odpad ze zemí EU, z USA nebo Jižní Koreje. Skládka si kvůli kontaminaci nebezpečnými látkami vysloužila smutné prvenství jako nejznečištěnější místo na světě. Na místě jsme odebrali vzorky půdy a vajec. Výsledky analýz poslouží nejen nám, ale i místním lidem pro jednání s politickými špičkami k nalezení řešení palčivé situace.

Tým Bořena

PEČUJEME O BÍLÉ STRÁNĚ

Počátky Arniky sahají do doby před čtyřiceti lety, kdy parta ochránců přírody zachránila vzácné rostliny z míst, které musely ustoupit těžbě hnědého uhlí. Dobrovolníci přesadili chráněné druhy na bílé stráně pod Lipskou horou a od té doby se o unikátní přírodu Českého středohoří starají. Také loni čtyřicet dobrovolníků z Arniky, německé Grüne Liga, firmy Trask a místních vlastníků půdy posekali hektar louky, aby zabránili zarůstání travami a křovinami. Umožnili tím přežití ohrožených druhů rostlin, jako jsou hořeček brvitý, len žlutý, plamének přímý, hvězdnice chlumní, sasanka lesní nebo hadí mord španělský.

UKLIDILI JSME U SATANA

V Českém středohoří máme spoustu nádherných míst. Jednou za čas potřebují vyčistit od nepořádku, abychom i nadále měli kam chodit na výlety a mohly zde růst vzácné rostliny. Odklizení odpadků je jednoduchým, přesto důležitým způsobem ochrany přírody. Navštívili jsme evropsky významnou lokalitu Satan u Žitenic na Litoměřicku a během šestikilometrového výletu, který vedl přes vyhlídku na Mostné hoře, skalní útvar Kočku, vrch Satan a přilehlou bílou stráně u Žitenic, jsme uklidili trasu od odpadků.

Živé Labe

CHRÁNÍME KLENOT MEZI ŘEKAMI

Dolní Labe je jedním z posledních říčních veletoků v Evropě nespoutaných betonem a hrázemi. Řeka zde skutečně proudí a je plná

života, vodu neomezují žádné jezy, ani hráze. V kamenitých štěrkopískových náplavách, které řeka vytvářela několik století, našlo svůj domov nespočet chráněných druhů rostlin a živočichů. Evropský klenot chceme zachovat a zabránit jeho zničení výstavbou zbytečných jezů. Pečlivě sledujeme a komentujeme jednání o plánované stavbě, která má údajně zlepšit splavnost. Pod petici **za Živé Labe** a proti výstavbě nesmyslného projektu připojilo podpis **více než 1600 lidí**.

O BUDOUCNOSTI LABE NA ČLUNECH

Labe se na české i německé straně dlouhodobě potýká s velmi nízkou hladinou vody, která lodní dopravu zcela znemožňuje. Česká vláda přesto předkládá návrh postavit jez v blízkosti hranic s Německem. Investoři a část politiků slibují, že nákladný projekt přinese regionu ekonomický rozmach. Se zástupci německé organizace BUND, českými i německými politiky, vědci, ekonomy a ochránci přírody jsme vypluli **z Děčína do Bad Schandau** v Sasku na člunech a diskutovali o levnějších a ekologických řešeních na podporu místní ekonomiky. Podle odborníků regionu prospějí **investice do turistického ruchu**, nikoliv do lodní dopravy.

Nenechme se vybagrovat

ŠKOLÍME O PROSAZOVÁNÍ PRÁVA

Bráníme občanská práva proti tlakům na jejich oslabení a usilujeme o zlepšení vymahatelnosti práva. Ve spolupráci s právníky jsme proškolili občanské iniciativy a starosty o prosazování veřejných zájmů po novele stavebního zákona. Obrovský zájem se strhl o výukové materiály, které si z webu stáhlo **více než 4000 lidí**.

KDO BLOKUJE VÝSTAVBU?

Někteří politici a developeři neustále obviňují občanské spolky za průtahy při schvalování staveb. Pro svá tvrzení nemají žádné důkazy. Přišli jsme s analýzou vyvracející mýtus, že za zdržování výstavby v Česku mohou občanské spolky. Na vině průtahů jsou **chyby úřadů a jejich nerespektování zákonných lhůt**. Omezování práv lidí je úplně zbytečné a k údajnému zrychlení řízení stejně nevede. Naše závěry potvrdil úřad ombudsmana a Nejvyšší správní soud.

O KAUZÁCH JEDNÁME V PARLAMENTU

Nové poslance a poslankyně po volbách v roce 2017 jsme **informovali o existujících problémech** a představili společné návrhy nevládních ekologických organizací na zlepšení legislativy. Představili jsme také vybrané kauzy z praxe, které prokazují negativní dopady legislativního omezení práv občanů na životní prostředí a kvalitu vydaných rozhodnutí.

TVOŘÍME NÁVODY K ZÁKONŮM

Vytvořili jsme sadu metodických příruček pro aktivní občany a občanské iniciativy, vlastníky nemovitostí i starosty a zastupitele obcí o ochraně veřejných zájmů. Jde o první návody na využití rozsáhlých novel zákonů, které byly v České republice vydány. **Průvodce**

po územním plánu, Průvodce územním a stavebním řízením a Průvodce po procesu EIA jsou dostupné ke stažení na webu.

JEDNÁME NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

Zúčastnili jsme se **oslav dvaceti let platnosti mezinárodní Aarhuské úmluvy** „o ekologické demokracii“ v Ženevě, ale především jsme prosazovali lepší přístup k informacím a práva lidí podílet se na rozhodování – zejména v regionu Západního Balkánu a zemí bývalého Sovětského svazu, kde jsou podmínky pro aktivní občany nepříznivé a často i nebezpečné. Podpořili jsme zavedení demokratických principů do mezinárodních jednání, která se týkají životního prostředí. Přispěli jsme také k zavedení nových mezinárodních vodítek pro zapojení veřejnosti do rozhodování o veřejných záležitostech, která vytvořil Výbor pro lidská práva Organizace spojených národů. Mezi iniciátory a tahouny procesu byla Česká republika. Díky tomu dnes mají lidé na celém světě více možností podílet se na rozhodnutí například o veřejných rozpočtech, strategiích pro rozvoj států a měst, dopravě, školství a podobně. Zkrátka o agendách, které do značné míry vznikají za zavřenými dveřmi úřadů. Věnovali jsme se také případům perzekucí ekologických aktivistů v různých zemích světa, publikovali jejich příběhu a snažili se pro ně najít pomoc.

Otrávená Arménie

ZEMĚ OHROŽENÁ TĚŽBOU KOVŮ

Těžba a zpracování barevných kovů má pro arménskou ekonomiku nezanedbatelný význam. Zároveň jsou příčinou **obrovského znečištění vody, půdy a ovzduší**. Průmyslové podniky však nenesou žádnou odpovědnost za znečišťování životního prostředí, ani za dopad na zdraví místních obyvatel žijících v blízkosti dolů a závodů na zpracování rud. Ve spolupráci s arménskou organizací AWHHE a informačním portálem Ecolur jsme pomáhali místním lidem zapojovat se do rozhodování o těžbě.

PŘINÁŠÍME DŮKAZY O ZAMOŘENÍ

Skutečnou míru znečištění toxickými látkami jsme zjišťovali pomocí analýzy vzorků půdy a sedimentů. Dopad na lidské zdraví byl analyzován pomocí odběru vzorků lidských vlasů místních obyvatel, vajec volně žijících slepic a půdy z dětských hřišť. Tamním lidem jsme dali do rukou **tvrdé argumenty při jednání s úřady** a ve sporech s průmyslovými podniky.

Balkánské řeky nedáme

DIVOKÉ TOKY BOJUJÍ O PŘEŽITÍ

Už několik let pomáháme chránit divoké balkánské řeky, poslední nespoutané toky v Evropě. Plánovaná výstavba až 300 přehrad v Bosně a Hercegovině může místním komunitám způsobit vážný nedostatek vody. Přehrady už na některých místech vyhání obyvatele z okolí zničených řek. Pomáháme hájit práva místních a řešit konkrétní kauzy. Například **ve vesnici Kruščica** se podařilo dosáhnout zrušení všech povolení pro dvě elektrárny na řece, která je významným zdrojem pitné vody pro několik měst. Statečné ženy v tradiční muslimské vesnici navíc vyhrály volby a vůbec poprvé zasedly v zastupitelstvu, což proměňuje celkovou atmosféru ve společnosti. Usilujeme o to, aby tento úspěch nebyl posledním.

ŘEKY ŽIVÉ A BEZ PŘEHRAD

Pomohli jsme propojit bosenské občanské iniciativy do funkční **Koalice pro řeky**, která neustále roste. Během studijního pobytu bosenských aktivistů v České republice

jsme předali vlastní zkušenosti a ukázali dobré příklady ochrany přírody u nás. Také jsme provedli rozsáhlý biologický průzkum pramenů řeky Sany a navrhujeme tuto lokalitu vyhlásit

jako chráněnou přírodní památku. Zároveň prosazujeme změny zákonů o životním prostředí, které jsou pro ochranu unikátních řek a jejich obyvatel nezbytné.

Za čistý vzduch na Ukrajině

MAPUJEME MÍSTA ZNEČIŠTĚNÍ

Ukrajina v důsledku zastaralého těžkého průmyslu trpí silným znečištěním ovzduší, které způsobuje desítky tisíc předčasných úmrtí ročně. Nejhůře postižená místa mapujeme. Zároveň se podílíme na koordinaci platformy iniciativ a nevládních organizací pro zlepšení kvality ovzduší v pěti průmyslových městech – Dnipru, Kryvém Rohu, Záporoží, Charkově a Mariupolu. Obyvatelům předáváme **zkušenosti s hledáním cest** ke snížení

průmyslového znečištění ovzduší během seminářů a kulatých stolů, které slouží k navázání kontaktů s odborníky v oblasti ekologie, medicíny a dalších oborů.

ZKOU MÁME DOPADY NA ZDRAVÍ

Odebrali jsme 88 vzorků říčních sedimentů, půdy z dětských pískovišť a vajec volně chovaných slepic v pěti hlavních průmyslových městech a nechali je zanalyzovat v laboratořích VŠCHT v Praze. Podobný výzkum **nebyl na Ukrajině dosud proveden** a neexistují tak žádné nezávislé údaje o závažnosti kontaminace životního prostředí. Díky výzkumu ukrajinští aktivisté získali jedinečné poznatky o dopadu znečištění ovzduší na životní prostředí ve městech.

SPOLEČNOU DEKLARACÍ ZA LEPŠÍ OVZDUŠÍ

Odborníci, politici a občanští aktivisté z Česka, Polska, Chorvatska, Itálie, Arménie, Ukrajiny, Kazachstánu a z Bosny a Hercegoviny dále jednali o možnostech, jak dosáhnout zlepšení kvality vzduchu **na mezinárodní konferenci**, kterou jsme uspořádali v Ostravě. **Ostravská deklarace** vyzývá mezinárodní organizace, vlády a veřejné instituce zemí Evropy a bývalého Sovětského svazu, aby podnikly kroky k nápravě znečištěného ovzduší.

Zdravější život v Thajsku díky české pomoci

JAK VYČISTIT THAJSKO

S kolegy z thajské nevládní organizace EARTH mapujeme lokality postižené toxickými látkami a těžkými kovy pocházející z průmyslové výroby. Podporujeme **lidi na venkově v okolí továren**, aby se zapojili do řešení problémů, které kontaminace přináší. Podíleli jsme se na průzkumu zamoření organickými polutanty v okolí malých recyklačních dílen a metalurgických závodů, které disponují zastaralými nebo primitivními technologiemi. Závěry odborné studie následně thajští kolegové prezentovali **na mezinárodní odborné konferenci v polském Krakově**. Pro jednu z lokalit začaly thajské úřady připravovat plán, jak se vypořádat se znečištěním, kolegové z EARTH se na něm budou také podílet.

Přehled hospodaření organizace

ROZVAHA

k 31. 12. 2018 (v celých tis. Kč)

AKTIVA

	Amika, z.s.		Amika program Toxické látky a odpady		Amika Centrum pro podporu občanů		Amika program Ochrana přírody		
	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. DLOUHODOBÝ MAJETEK CELKEM	1	0	0	0	0	0	369	15	15
A.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	2	0	0	0	0	0	369	15	15
A.II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	10	0	0	105	105	0	415	15	15
A.II.4. Pozemky	11	0	0	0	0	0	415	15	15
A.II.4. Hmotné movité věci a jejich soubory	14	0	0	105	105	0	0	0	0
A.IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	28	0	0	-105	-105	0	-46	0	0
A.IV.7. Oprávky k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	35	0	0	-105	-105	0	-46	0	0
B. KRÁTKODOBÝ MAJETEK CELKEM	40	2.112	1.978	1.267	907	1.992	6.175	247	341
B.I. Zásoby celkem	41	0	0	0	0	0	0	0	0
B.II. Pohledávky celkem	51	52	61	372	201	588	36	1	0
B.II.1. Odběratelé	52	0	9	27	12	0	13	0	0
B.II.4. Poskytnuté provozní zálohy	55	52	52	0	0	20	20	0	0
B.II.5. Ostatní pohledávky	56	0	0	0	0	0	0	0	0
B.II.12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	63	0	0	293	189	0	0	0	0
B.II.17. Jiné pohledávky	68	0	0	51	0	3	3	1	0
B.II.18. Dohadné účty aktivní	69	0	0	0	0	565	0	0	0
B.III. Krátkodobý finanční majetek celkem	71	2.060	1.917	595	423	1.404	6.139	246	341
B.III.1. Peněžní prostředky v pokladně	72	43	59	33	33	89	11	5	0
B.III.3. Peněžní prostředky na účtech	74	2.017	1.858	562	390	1.315	6.128	241	341
B.IV. Jiná aktiva celkem	80	0	0	300	283	0	0	0	0
B.IV.1. Náklady příštích období	81	0	0	4	82	0	0	0	0
B.IV.2. Příjmy příštích období	82	0	0	296	201	0	0	0	0
AKTIVA CELKEM	83	2.112	1.978	1.267	907	1.992	6.544	262	356

ROZVAHA

k 31. 12. 2018 (v celých tis. Kč)

PASIVA

Arnika, z.s.

Arnika
program Toxické
látky a odpady

Arnika
Centrum pro
podporu občanů

Arnika
program Ochrana
přírody

	Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A. VLASTNÍ ZDROJE CELKEM	84	1.785	1.875	228	248	949	1.391	130	-12
A.I. Jmění celkem	85	1.240	1.240	112	112	810	1.283	100	100
A.I.1. Vlastní jmění	86	421	421	112	112	270	270	100	100
A.I.2. Fondy	87	819	819	0	0	540	1.013	0	0
A.II. Výsledek hospodaření celkem	89	545	635	116	136	139	108	30	-112
A.II.1. Účet výsledku hospodaření	90	X	90	X	20	X	-32	X	-142
A.II.2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	91	295	X	-11	X	-32	X	18	X
A.II.3. Nerozdělený zisk, neuhrzená ztráta min. let	92	250	545	127	116	171	140	12	30
B. CIZÍ ZDROJE CELKEM	93	327	103	1.039	659	1.043	5.153	132	368
B.I. Rezervy celkem	94	0	0	0	0	0	0	0	0
B.II. Dlouhodobé závazky celkem	96	35	42	0	0	179	0	0	0
B.II.6. Dohadné účty pasivní	102	35	42	0	0	179	0	0	0
B.III. Krátkodobé závazky celkem	104	42	59	588	462	214	379	132	171
B.III.1. Dodavatelé	105	7	5	70	160	0	4	0	2
B.III.4. Ostatní závazky	108	1	1	0	0	6	0	13	0
B.III.5. Zaměstnanci	109	19	29	112	99	70	162	0	18
B.III.7. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	111	5	11	34	29	21	52	0	0
B.III.9. Ostatní přímé daně	113	2	4	5	4	4	15	0	2
B.III.13. Závazky ze vztahu k rozp.orgánů uzem.sam.celků	117	0	0	367	170	0	0	0	0
B.III.17. Jiné závazky	121	8	9	0	0	113	146	119	149
B.III.22. Dohadné účty pasivní	126	0	0	0	0	0	0	0	0
B.IV. Jiná pasiva celkem	128	250	2	451	197	650	4.774	0	197
B.IV.1. Výdaje příštích období	129	0	0	0	0	60	823	0	0
B.IV.2. Výnosy příštích období	130	250	2	451	197	590	3.951	0	197
PASIVA CELKEM	131	2.112	1.978	1.267	907	1.992	6.544	262	356

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

k 31. 12. 2018 (v celých tis. Kč)

Zpracováno v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Název položky		Číslo řádku	Arnika, z.s.	Arnika program Toxické látky a odpady	Arnika Centrum pro podporu občanů	Arnika program Ochrana přírody
A.	NÁKLADY	1	2.256	6.674	4.457	404
A.I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby celkem	2	1.628	4.566	2.428	268
A.I.1	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	3	49	96	191	9
A.I.2	Prodané zboží	4	0	0	0	0
A.I.4	Náklady na cestovné	6	54	528	419	37
A.I.5	Náklady na reprezentaci	7	25	48	2	7
A.I.6	Ostatní služby	8	1.500	3.894	1.816	215
A.II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace materiálu, zboží, vnitroorganizačních služeb a dlouhodobého majetku	9	0	0	0	0
A.III.	Osobní náklady celkem	13	558	1.988	1.961	108
A.III.10	Mzdové náklady	14	481	1.669	1.602	108
A.III.11	Zákonné sociální pojištění	15	77	315	359	0
A.III.13	Zákonné sociální náklady	17	0	4	0	0
A.IV.	Daně a poplatky celkem	19	2	0	1	28
A.V.	Ostatní náklady celkem	21	68	120	22	
A.V.17	Odpis nedobytné pohledávky	23	0	0	0	0
A.V.19	Kurové ztráty	25	1	107	1	0
A.V.20	Dary	26	0	0	0	0
A.V.21	Manka a škody	27	0	0	0	0
A.V.22	Jiné ostatní náklady	28	67	13	21	0
A.VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek celkem	29	0	0	45	0
A.VII.	Poskytnuté příspěvky celkem	35	0	0	0	0
A.VII.28	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	36	0	0	0	0
A.VIII.	Daň z příjmů celkem	37	0	0	0	0
NÁKLADY CELKEM		39	2.256	6.674	4.457	404

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

k 31. 12. 2018 (v celých tis. Kč)

Zpracováno v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Název položky	Číslo řádku	Arnika, z.s.	Arnika program Toxické látky a odpady	Arnika Centrum pro podporu občanů	Arnika program Ochrana přírody
VÝNOSY	40	2.346	6.694	4.425	262
B.I. Provozní dotace	41	250	3.662	3.623	200
B.I.1 Provozní dotace	42	250	3.662	3.623	200
B.II. Přijaté příspěvky celkem	43	1.646	2.587	686	54
B.II.3 Přijaté příspěvky (dary)	45	1.646	2.587	686	54
B.II.4 Přijaté členské příspěvky	46	0	0	0	0
B.III. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	47	450	381	49	8
B.III.1 Tržby za vlastní výrobky	48	0	0	0	0
B.III.2 Tržby z prodeje služeb	49	360	381	22	8
B.III.3 Tržby za prodané zboží	50	90	0	27	0
B.IV. Ostatní výnosy celkem	51	0	64	67	0
B.IV.7 Výnosové úroky	54	0	0	0	0
B.IV.8 Kursovní zisky	55	0	63	53	0
B.IV.10 Jiné ostatní výnosy	57	0	1	14	0
B.V. Tržby z prodeje majetku celkem	58	0	0	0	0
VÝNOSY CELKEM	64	2.346	6.694	4.425	262
C. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM	65	90	20	-32	-142
A.VIII.29 Daň z příjmů	66	0	0	0	0
D. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍ	67	90	20	-32	-142

Přehled dotačních prostředků

DOTAČNÍ PROSTŘEDKY ARNIKY, Z.S. –

celkem 250 000 Kč

Hlavní město Praha – projekt „Toxické látky v domovech a veřejných budovách v Praze“

– **250 000 Kč**

DOTAČNÍ PROSTŘEDKY ARNIKY – CENTRA PRO PODPORU OBČANŮ

– **celkem 3 622 658 Kč**

Ministerstvo zahraničních věcí – projekt „Koalice pro řeky: Posílení místních komunit v Bosně Hercegovině“ – **877 261 Kč**

Ministerstvo zahraničních věcí – projekt „Dost bylo trávení Ukrajiny“ – **772 707 Kč**

Ministerstvo vnitra – projekt „Pražská výstavba protikorupční optikou“ – **434 132 Kč**

Evropská komise – LIFE – projekt „Záchrana páchníka hnědého v CHKO Pooodří“ – **867 978 Kč**

Hlavní město Praha – projekt „Jak se připravit na změnu klimatu?“ – **190 000 Kč**

Hlavní město Praha – projekt „Potenciál aktivní skupiny seniorů“ – **190 000 Kč**

Ministerstvo životního prostředí – projekt „Podpora udržitelného rozvoje krajiny Poodří“ – **198 000 Kč**

Ministerstvo životního prostředí – příprava projektové žádosti LIFE Osmoderma eremita – **76 580 Kč**

Město Ostrava – podpora akce „Mezinárodní konference Air pollution“ – **15 000 Kč**

Město Příbrav – podpora akce „Tour de Aleje“ – **1000 Kč**

DOTAČNÍ PROSTŘEDKY ARNIKY – PROGRAMU OCHRANA PŘÍRODY – celkem 200 000 Kč

Ministerstvo životního prostředí – projekt „Péče o bílé stráně“ – **200 000 Kč**

DOTAČNÍ PROSTŘEDKY ARNIKY – PROGRAMU TOXICKÉ LÁTKY A ODPADY – celkem 3 661 627 Kč

Hlavní město Praha – projekt „Právo pražského spotřebitele na informace o nebezpečných látkách ve zboží na českém trhu. Spuštění mobilní aplikace AskREACH v českém jazyce“ – **24 875 Kč**

Hlavní město Praha – projekt „Chemické látky a odpady v životě Pražanů – poradenství pro obyvatele hlavního města“ – **146 952 Kč**

Hlavní město Praha – projekt „Zdravá a hravá Praha“ – **220 672 Kč**

Ministerstvo životního prostředí – projekt „Podpora snižování produkce odpadů v obcích Středočeského kraje“ – **200 000 Kč**

Ministerstvo životního prostředí – projekt „Teflon, Minamata, Stockholm a DDT veřejně“ – **199 800 Kč**

Státní fond životního prostředí – projekt „Odpadový Oskar za prevenci vzniku odpadů“ – **421 523 Kč**

Ministerstvo zahraničních věcí – projekt „Zvyšování transparentnosti managementu průmyslového znečištění pomocí občanské vědy“ – **299 450 Kč**

Ministerstvo zahraničních věcí – projekt „Zapojení občanské společnosti do rozhodování o těžbě surovin v Arménii“ – **877 750 Kč**

Evropská komise – EU Aid – projekt „Increasing Transparency in Industrial Pollution Management through Citizen Science“ – **955 109 Kč**

Evropské komise (přes partnera CB UBA) – projekt „Enabling REACH consumer information rights on chemicals in articles by IT-tools“ – **315 496 Kč**

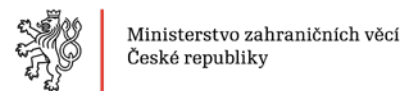
Finančně a věcnými dary nás podpořili

Evropská Komise – program EU Aid a program LIFE, **Ministerstvo zahraničních věcí – program Transition**, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo vnitra, **Magistrát hlavního města Prahy**, Nadační fond rodiny Orlických, **Nadace Partnerství**, Global Greengrants Fund, **IPEN**, SIDA, **Visegrad Fund**, Státní fond životního prostředí České republiky, **Auto*Mat**, Nadace VIA, **Město Přebyslav**, CHKO České středohoří

Audit daně – Ing. Jana Moučková, **Trask Solutions**, Bonantrans Group, **KPMG**, PRO-BIO, Kitl, **FotoŠkoda**, Canon, Epson, **Výstaviště Flora Olomouc**, Lucky Balon, **Botanická zahrada Praha**, Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, **Nakladatelství MH**, Sonnentor, **OSTRAVSKÉ VÝSTAVY**, Czech Tourism, **Apoly s.r.o.**, Envirex, **Boio**, J+P Sport, **Pivovar Rychtář**, Pivovar Revolta, **Catering Chotěboř**, Original Móda, **EMCO**, Catus, **Alpa**, Tým silniční bezpečnosti, **Amylon**

...a stovky individuálních dárců a dobrovolníků.

Děkujeme, bez vás by byl seznam našich úspěchů mnohem kratší!

Poděkovat chceme také

Ireně Swiecicki, **Simonu Gillovi**, Ondřeji Tošnerovi, **Markétě Šedivé**, Petru Zewlakkovi Vrabčovi, **Miroslavu Brabčovi – BNS**, Marii Holečkové, **Marku Pochtiolovi**, Haně Veronice Konvalinkové, **Václavu Machovi**, Petru Svobodovi, **Karlu Maierovi**, Ludřku Sýkorovi, **Sboru dobrovolných hasičů v Kopytově**, CEE Bankwatch Network, **European Environmental Bureau**, Peteru Behnishovi a Biodetection Systems, **Ústavu analýzy potravin a výživy VŠCHT v Praze - oddělení Marka Šíra**, LMC s.r.o. za bezplatnou inzerci na portálech Jobs.cz a Práce.cz, **Techsoup za poskytování zlevněného softwaru**, Ecological Alert and Recovery Thailand – EARTH (Thajsko), **Ecoaction (Ukrajina)**, Eko forum Zenica (Bosna a Hercegovina), **Center for Environment (Bosna a Hercegovina)**, Společnosti pro zahradní a krajinářskou tvorbu, **MAS Havlíčkův kraj**, **CHKO Žďárské vrchy**, **Zelenému domu Chrudim**, Hnutí Brontosaurus, **Zvonečníku**, **Café Campus**, **Café Therapy**, Kempu Moře u rybníka Řeka

Kontakty

Arnika, z.s.

IČO: 265 432 81

Dělnická 13

170 00 Praha 7

tel.: 774 406 825

www.arnika.org

arnika@arnika.org

Arnika – Centrum pro podporu občanů

IČO: 709 472 61

Martin Skalský, vedoucí Centra

cepo@arnika.org

Arnika – program Ochrana přírody

IČO: 703 520 27

Ing. Vlastimil Karlík, vedoucí programu

priroda@arnika.org

Arnika – program Toxické látky a odpady

IČO: 709 478 05

RNDr. Jindřich Petrlík, vedoucí programu

toxic@arnika.org

Vrcholným orgánem Arniky je členská schůze, která se koná jednou za rok. V období mezi členskými schůzemi řídí činnost Arniky výkonná

rada, která má pět členů. V roce 2018 jimi byli Martin Skalský (předseda), Vlastimil Karlík, Lucie Kerbachová, Jiří Nahodil a Jindřich Petrlík.

Arnika je členem Asociace nevládních organizací Zelený kruh, Sítě ekologických poraden STEP, mezinárodních sítí International POPs Elimination Network (IPEN), Global Alliance for Incineration Alternatives (GAIA), Health Care Without Harm (HCWH), European Environmental Bureau (EEB), MKOL (Mezinárodní komise pro ochranu Labe) a Koalice pro řeky. Hlásíme se k Etickému kodexu ekologických organizací a k Pravidlům transparentnosti nevládních neziskových organizací.

**Účet pro dary a příspěvky:
290 011 7959 / 2010 (Fio banka)**

Arnika nejen v kauzách a kampaních roku 2018 dokázala ochránit životní prostředí a pohnout s věcmi k lepšímu.

Pomozte nám a podpořte naši práci. Jsme jednou z posledních organizací, které se u nás nebojí stát v opozici vůči nesmyslné devastaci naší přírody. Děkujeme.

